

Beslut om rättelse av bildandet av naturreservatet Värnanäs skärgård i Kalmar kommun

Hej!

Den 28 januari 2026 fattade Länssstyrelsen beslut om en rättelse i beslutet om att bilda naturreservatet Värnanäs skärgård (dnr 231-3017-96). Rättelsen framgår av sida 6 i bifogat reservatsbeslut.

Delgivning av sakägare sker genom kungörelse i tidningarna. Kalmar läns tidning publicerar kungörelsen den 5 februari, Post- och inrikes tidning och Västerviks-Tidningen den 6 februari samt Ölandsbladet, Barometern-OT och Vimmerby Tidning den 7 februari 2026.

Bifogat hittar ni beslutet med rättelsen samt tillhörande bilaga 1 om hur beslutet kan överklagas.

Med vänliga hälsningar,

Justyna Dorabiala, Naturskyddshandläggare Länssstyrelsen i Kalmar
Län

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

Värnanäs skärgård

KALMAR KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

VÄRNANÄS SKÄRGÅRD - SKÖTSELPLAN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SIDA

BESLUT

1

ALLMÄN BESKRIVNING

1.	BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.	ÄRENDETS BEREDNING	3
3.	GRUND FÖR BESLUTET	6
4.	LÄNSSTYRELSENS BESLUT	6
5.	ÄNDAMÅLET MED RESERVATET	7
6.	FÖRESKRIFTER	7

SKÖTSELPLAN

1.	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	15
2.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	17
3.	TILLSYN	-
4.	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	19
5.	BIOLOGISK DOKUMENTATION	18
6.	REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	19
7.	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	20

BILAGOR

1.	BESLUTSKARTA SKALA 1: 20 000	14
2.	FASTIGHETSFÖRTECKNING	-
3.	REGISTERUPPGIFTER	21
4.	UTREDNING AV KOSTNADER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	-

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET VÄRANÄS SKÄRGÅRD

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Värnanäs skärgård
Kommun:	Kalmar
Läge:	Områdets centrum ligger ca 5 km SO Halltorps kyrka
Kartblad:	Topografisk karta 4G SV Ekonomisk karta 4G 1d (503), 4G 1e (504) och 4G 2e (496)
Gräns:	Innerkanten av en punkstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 1
Areal:	1552,9 ha
Landareal:	101,5 ha
Naturtyper:	Hav Havsstrandsvegetation Ekhage Blandskog Barrskog Buskrik utmark
Vegetationstyper:	Hav 1451 ha Havsstrandsvegetation av bladvass-rödsvingeltyp 44 ha Ekskog av örtfattig-typ 7 ha Blandskog av ris-gräs typ 11 ha Tallskog av lingonris-typ 5 ha Skog i igenväxningssuccession 7 ha Gräshed 28 ha

1997-12-16

231-3017-96

Fastigheter: Värnanäs 2:1, 2:9, 2:26 och Värnaby 3:8

Fastighetsägare:

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Den grunda skärgården utanför Värnanäs består av låga, skogbevuxna eller öppna, gräsklädda moränöar, mot fastlandet ställvis kantade av vassbälten och ytterst med en rik förekomst av smärre skär och grund.

Många av de större öarna är skogbeklädda med ett mer eller mindre slutet trädskikt av varierande sammansättning. Mer sluten skog förekommer främst på Slätö, Bekrakläppen, Storö, Södra Sandholmen och Törnholmen. På flera av dessa öar växer naturskogsartad blandskog av ris-grästyp. Trädskiktet domineras av ek, tall och björk, ibland med inslag av bok och asp. Buskskiktet består vanligen av enbuskar, slån, nypon och trädföryngring. På några öar som Södra Sandholmen och Törnholmen dominerar rena tallbestånd. Planteringar med bergtall och gran förekommer också. På Storö växer gles ekskog som har karaktär av ekhagmark. Huvuddelen av ekarna är gamla och mycket grova. Flera månghundraåriga jätteekar, skyddade som naturminnen, förekommer. I övrigt består trädskiktet av klibbal, björk och några mycket grova bokar. Den centrala delen av ön upptas av en tät, medelålders granplantering.

De mindre öarna har ofta en mer mosaikartad struktur med öppna gräsytor omväxlande med delar som är bevuxna med trädgrupper och buskar. Trädskiktet består vanligen av ek - ibland grova träd av hagmarkstyp -, gran, tall samt björk. Buskskiktet är ofta tätt och utgörs av en, apel, nypon och slån. Vissa mindre öar och skär saknar helt träd och har endast ett svagt utvecklat buskskikt. De domineras helt av öppen gräshed eller torräng.

Längs med delar av strandlinjen och inne i de grunda vikarna utgörs vegetationen av täta, sammanhängande bladvassbestånd. I övrigt dominerar steniga och vegetationsfattiga moränstränder. I de grunda vattenområdena domineras vegetationen av släktena *Potamogeton* (nate) och *Myriophyllum* (slingeväxter). Vidare förekommer växter inom släktena *Ceratophyllum* (särv), *Ranunculus* (möja m fl), *Chorda* (snärjtång) samt sparsamt med *Chara* (kransalger).

1997-12-16

231-3017-96

Området anses vara den viktigaste lokalen för knobbsäl i Östersjön. Tyngdpunkten i knobbsälens förekomst i Sverige ligger sedan gammalt vid syd- och västkusten. I Östersjöområdet har utbredningen sedan lång tid tillbaka varit begränsad till de södra delarna - i Sverige är allmän och regelbunden förekomst dokumenterad längs hela smålandskusten, runt Öland och Gotland. En betydande fragmentering av Östersjöpopulationen har ägt rum under modern tid och numera förekommer knobbsäl endast vid tre lokaler i Kalmarsund samt vid en lokal vid Falsterbro. Totala Östersjöpopulationen utgör endast ca 600 djur varav knappt hälften finns i Kalmarsund. Som mest har 140 djur observerats vid Värnanäs. Värnanäspopulationen svarar för ca 50% av reproduktionen i Kalmarsund.

Knobbsälen är upptagen som hänsynskrävande (hotkategori 4) på den nationella listan över hotade ryggradsdjur i Sverige. Arten hotas främst av nya utbrott av den sk PDV-epizootin, föroreningar som påverkar hormonbalans och djurens immunförsvar, överfiskning och bottendöd som reducerar tillgänglig näring, störningar på reproduktionsplatser och bifångster av ungdjur i redskapen.

Området hyser också en mycket rik fågelfauna. I den sydvästra delen av reservatet ligger Svartö där en av landets största kolonier av mellanskarv häckar. Andra karaktärsfåglar är grågås, kanadagås, gravand, skäggdopping, småskrake, stor-skrake, vigg, svärta och brun kärrhök. Skräntärna, kentsk tärna, småtärna, fiskgju-se och havsörn tillhör de arter som regelbundet besöker området. En för trakten relativt stor silltrutkoloni häckar inom reservatet. Bland vadarna är rödbena och strandkata vanliga arter. I buskmarkerna finns det gott om småfåglar som exempelvis näktergal, rosenfink, törnskata och olika sångare. Höksångaren har här troligen en av sina främsta förekomster längs Smålandskusten.

Ärendets beredning

Genom beslut 1978-01-27 avsatte Länsstyrelsen delar av det nu aktuella området som salskyddsområde enligt 14§ naturvårdslagen. Grunden för beslutet var att tillgodose sälarnas behov av ostördhet och därigenom gynna uppkomsten av en fast sälstam. Området utökades åt nordväst genom ett tilläggsbeslut 1987-06-25 sedan det blivit känt att ett viktigt uppehållsområde för sälarna låg utanför skyddsområdet. För området gäller tillträdesförbud under tiden 1 januari till 15 oktober, förbud att döda, skada eller fånga säl samt att inom delar av området bedriva jakt.

Inom vattenområdet som tillhör Värnanäs gods har sedan lång tid tillbaka bedrivits ett omfattande ålfiske med bland annat ålbottengarn. Under senare år och i takt med att knobbsälsbeståndet har ökat har det förekommit att säl har fångats och drunknat i dessa garn. Speciellt är det kutar som har lockats in i redskapen av den fisk som redan är fångad i garnen.

1997-12-16

231-3017-96

Sedan yrkesfiskearrendatorn på Värnanäs uppmärksammat Länsstyrelsen på problemet med bifångster av knubbsäl upptogs diskussioner mellan Länsstyrelsen, Världsnaturfonden, Riksmuséet, Naturvårdsverket, yrkesfiskaren samt fastighetsägaren för att söka nå en lösning på detta problem. Den lösning som föreslogs av yrkesfiskaren var att hålla fångstanordningarna till bottengarnen igensydda med ett stormaskigt garn som hindrade sälar från att ta sig in och drunkna. Ett avtal upprättades mellan Länsstyrelsen och yrkesfiskaren enligt vilket denne åtog sig att hålla ålbottengarnen igensydda på det sätt som angivits ovan.

Fiskesäsongerna 1992-1994 bedrevs ålfisket på Värnanäs vatten med igensydda bottengarn i enlighet med avtalet. För detta åtagande utgick det en årlig ersättning som kompensation för fångstbortfall och merarbete i form av rensning av redskapen. Ersättningen finansierades via medel från Världsnaturfonden och administrerades av Länsstyrelsen.

Åtgärden visade sig vara mycket effektiv när det gällde att förhindra sälar från att komma in och förolyckas i fiskeredskapen och genom avtalet kunde man således tillfälligt lösa konflikten mellan fiske och bevarande av knubbsälsbeståndet.

Efterhand har Världsnaturfonden låtit meddela att man inte längre var beredd att avsätta pengar till den ersättning som utgått enligt avtalet. En mer långsiktig lösning för att tillgodose behovet av skydd för sälarna framstod därmed som allt angelägnare. Länsstyrelsen har därför under 1995 initierat bildande av naturreservat av området för att därigenom med statliga naturvårdsmedel kunna lösa ersättningsfrågorna.

Frågan om reservatsbildning har diskuterats med representanter för Naturhistoriska riksmuséet, Fiskeriverkets kustlaboratorium samt yrkesfiskaren och fastighetsägaren vid möte på Länsstyrelsen i november 1995. Länsstyrelsen har därefter upprättat ett förslag till beslut med naturreservatsföreskrifter.

Samråd har under hand ägt rum med artskyddsenheten och markåtkomstenheten på Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen har med stöd av 29§ naturvårdsförordningen förhandlat och träffat uppgörelse om intrångsersättning dels med fastighetsägaren, dels med fiskevatten-sarrendatorn.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till fastighetsägaren, yrkesfiskaren, Naturvårdsverket, Naturhistoriska riksmuséet, Fiskeriverkets kustlaboratorium, Sveriges fiskares riksförbund, Sveriges ostkustfiskares centralförbund, Södra Kalmar läns Kustfiskareförbund, marinbiologen NN, biologen NN, Kalmar kommun, Kustbevakningen, Skogsvårdsstyrelsen, Östra

1997-12-16

231-3017-96

Smålands ornitologiska förening, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden, Ekenäs båtsportklubb, Kalmar kanotklubb, Igelösa byalag, Södermöre scoutkår samt Karlsnäs stugförening.

I remissyttrandena har bland annat följande synpunkter framförts. Flera av remissinstanserna, bland annat Kalmar kommun, Ekenäs båtklubb, Kalmar kanotklubb, Karlsnäs stugförening m fl, motsätter sig den föreslagna avgränsningen av tillträdesförbudsområdet (zon I). De menar att ett område närmast kusten skall undantas från zon I så att det finns möjlighet för mindre båtar som kanoter och flatbottnade roddbåtar att passera förbi området längs stranden.

Kalmar kommun anser att tiden för tillträdesförbudet bör börja tidigast 1 mars. Tillträdesförbudet vintertid har tidigare motiverats med behovet av skydd för gråsäl, men kommunen anser att det inte är ett tillräckligt starkt motiv eftersom syftet med reservatet är att skydda knubbsäl och gråsälerna numera inte är en hotad art.

Svenska Ostkustfiskarnas centralförbund tycker att det skall gälla totalt förbud mot fritidsfiske i hela reservatet. Vidare menar förbundet att visst yrkesfiske borde kunna tillåtas förutsatt att redskapen är så konstruerade att sälar inte kan drunkna i dem.

Ekenäs båtklubb har framfört att hela havsområdet norr om zon I bör utgå ur reservatet då detta område sedan gammalt är att anse som hamnområde för Ekenäs och Karlsnäs.

Naturvårdsverket menar att förvaltningen av området skall styras av ett övervakningsprogram. En plan för upprättande av ett sådant program skall tas in i reservatsbeslutet.

Länsstyrelsen har vid den slutliga utformningen av beslutet gjort en prövning av de synpunkter som förts fram i remissvaren. Synpunkterna om tillträdesförbudets avgränsning, förbudstiden och övervakningsprogram för uppföljning av faunan och florin har beaktats i beslutet. Beträffande övriga framförda synpunkter har Länsstyrelsen inte funnit skäl att revidera beslutsförslaget.

När det gäller tillträdesförbudets geografiska avgränsning och utsträckning i tiden har en vägning skett mellan naturvårdsintresset och friluftslivsintresset. Länsstyrelsens bedömning är att naturvårdsintresset måste ges hög prioritet med hänsyn till områdets status som riksintresse för den vetenskapliga naturvården och dess särställning som reproduktionslokal och livsmiljö för knubbsäl. Området har emellertid även stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Länsstyrelsen har därför funnit att friluftslivsintresset bör tillgodoses genom att det finns tillträdesmöjlighet till ett vattenområde mellan zon I och fastlandet där mindre båtar och kanoter kan passera genom reservatet. Vidare har det bedömts rimligt att korta ned för-

1997-12-16

231-3017-96

budstiden till 1 april-15 september. Det nu gällande tillträdesförbudet under januari till mars är främst motiverat med hänsyn till gråsäl. Då området numera inte anses ha samma betydelse som uppehållsområde för gråsäl bedöms det inte vara relevant att bibehålla förbudet under vintertid.

Grund för beslutet

Området omfattas av riksintresse för den vetenskapliga naturvården enligt 2 kap 6 § lagen (SFS 1987:12) om hushållning med naturresurser mm.

Området har ett stort zoologiskt värde som en av Östersjöns viktigaste reproduktionslokaler för knubbsäl. Vidare hyser området en mycket rik fågelfauna.

Området är allmänekologiskt och geovetenskapligt intressant som ett framstående exempel på moränskärgård.

Områdets naturvärden kan påverkas negativt av slitage och störningar av det rörliga friluftslivet, fiske med icke selektiva redskap, jakt samt av olika exploateringsföretag och föroreningar. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsens beslut

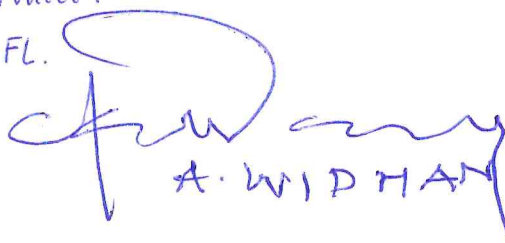
Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen av landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) området som naturreservat. Länsstyrelsens beslut 1978-01-27 (dnr 11.122-2500-75), 1987-06-25 (dnr 11.122-1563-87) och 1989-11-01 (dnr 2320-50-89) om förordnande enligt 14 § tredje stycket naturvårdslagen, beslut 1974-03-29 (dnr 11.121-1915-71) om förordnande enligt 7 § naturvårdslagen samt beslut 1996-06-18 (dnr 231-3017-96) om förordnande enligt 11 § naturvårdslagen upphör att gälla* då det nu fattade beslutet vinner laga kraft.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Värnanäs skärgård.

* Tillägg: "inom naturreservatet".

Rättelse enligt 36 § FL.

2026-01-28

A. WIDHAN

1997-12-16

231-3017-96

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att:

- * skydda en av Östersjöns viktigaste reproduktionslokaler för knubbsäl
- * skydda den marina miljön med dess fauna och flora
- * skydda ett framstående exempel på moränskärgård med dess naturliga vegetation och djurliv.

Föreskrifter

Området är med hänsyn till föreskrifterna indelat i två zoner. Avgränsningen av zon I och II framgår av bifogad karta, bilaga 1.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att inom hela reservatet

1. Uppföra helt ny byggnad eller anläggning
2. Anlägga eller upplåta plats för camping
3. Anlägga hamn, brygga eller anordna uppläggnings- eller förtöjningsplats för farkoster eller flytdockor
4. Uppföra mast, antenn eller liknande anordning
5. Upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål
6. Anlägga luft- eller markledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på bottnen
7. Sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift
8. Anordna upplag annat än tillfälligt för naturvårdsförvaltningens behov

1997-12-16

231-3017-96

9. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än jordbrukets behov
10. Bedriva täkt av något slag
11. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa
12. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
13. Dika
14. Dämma eller invalla
15. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
16. Tillföra växtnäringsämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk
17. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
18. Markbereda, hyggesrensa eller skogsodla
19. Avverka, gallra eller röja annat än i enlighet med fastställd skötselplan
20. Plantera träd, buskar eller andra växter
21. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurart
22. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter
23. Släppa ut avloppsvatten, kylvatten, varmvatten eller tankspolvatten
24. Bedriva fiske med undantag av fritidsfiske med rörliga redskap, dock ej nät.

Vid fritidsfiske med ryssjor gäller att dessa skall vara försedda med ingångshinder eller motsvarande skyddsanordning som förhindrar att säl kommer in i och skadas eller förolyckas i redskapen.

Inom **zon I** är det vidare förbjudet att

25. Bedriva jakt annat än vad som följer av nedan angivna undantag.

Under en övergångsperiod fram till och med den 31 december 2000 får jakt bedrivas enligt gällande arrendekontrakt och med de begränsningar som följer av länsstyrelsens beslut 1987-06-25 om bildande av sälskyddsområde.

Jakt efter mink får bedrivas genom fällfångst.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i skötselplanen.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de anordningar utförs och åtgärder vidtas som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet såsom utmärkning av och upplysning om reservatet, gallring och röjning, betesdrift, rensning eller andra åtgärder i syfte att möjliggöra passage med småbåtar mellan zon I och reservatets västra gräns, tillsyn, dokumentation och särskilda undersökningar.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. Under tiden 1 april till 15 september färdas eller uppehålla sig inom zon I enligt markering på bifogad karta, bilaga 1 eller att där landa med båt eller annan farkost
2. Under tiden 1 april till 31 juli färdas eller uppehålla sig på Svartö eller Norra Sandholmen eller komma närmare stranden av dessa öar än 100 m. Områdena är markerade med raster på bifogad karta, bilaga 1
3. På fastmarken framföra alla slag av fordon eller farkoster
4. Framföra svävare, hydrokopter, vattenskoter eller liknande farkost eller åka vattenskidor
5. Förtöja husbåt
6. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost
7. Tälta
8. Medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
9. Sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift

10. Göra upp eld
11. Förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning
12. Gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag av bär och matsvamp
13. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris
14. Jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon eller på annat sätt störa djurlivet
15. Utnyttja markområdet för tävlings- eller övningsverksamhet
16. Utnyttja vattenområdet för tävlingar- eller övningar med motordrivna farkoster
17. Bedriva kommersiell verksamhet
18. Utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskaplig forskning eller andra undersökningar
19. Fiska med annat än kastspö, mete eller pimpel (handredskap enligt 9 § fiskelagen SFS 1993:787)

Föreskrifterna under C gäller, med nedan angivna undantag, även markägare och innehavare av särskild rätt.

Föreskrifterna utgör dock inte hinder för:

- * utövande av fiske enligt föreskriften A 24.
- * utövande av jakt enligt föreskriften A 25.
- * markägaren att färdas eller uppehålla sig i området i samband med skötsel eller tillsyn av bete på öarna Korsör, Storö och Slätö samt i samband med besök av byggnad på Storö.
- * statlig eller kommunal tjänsteman i tjänsteärende att färdas eller uppehålla sig inom området och använda erforderligt fordon.
- * utförande av vetenskaplig forskning eller undersökning som Länsstyrelsen givit tillstånd till.

1997-12-16

231-3017-96

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anita Bråkenhielm.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit länsrådet Ulf Färnhök, naturvårdsdirektör Stefan Svenaeus, företrädare för samhällsutvecklingsenhetens planfunktion, kulturmiljöfunktionen, länsfiskekonsulent Hans-Kristian Molander samt byrådirektör Roland Persson, föredragande.

Anita Bråkenhielm

Roland Persson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Registeruppgifter
4. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

12

BESLUT

1997-12-16

231-3017-96

Sändlista

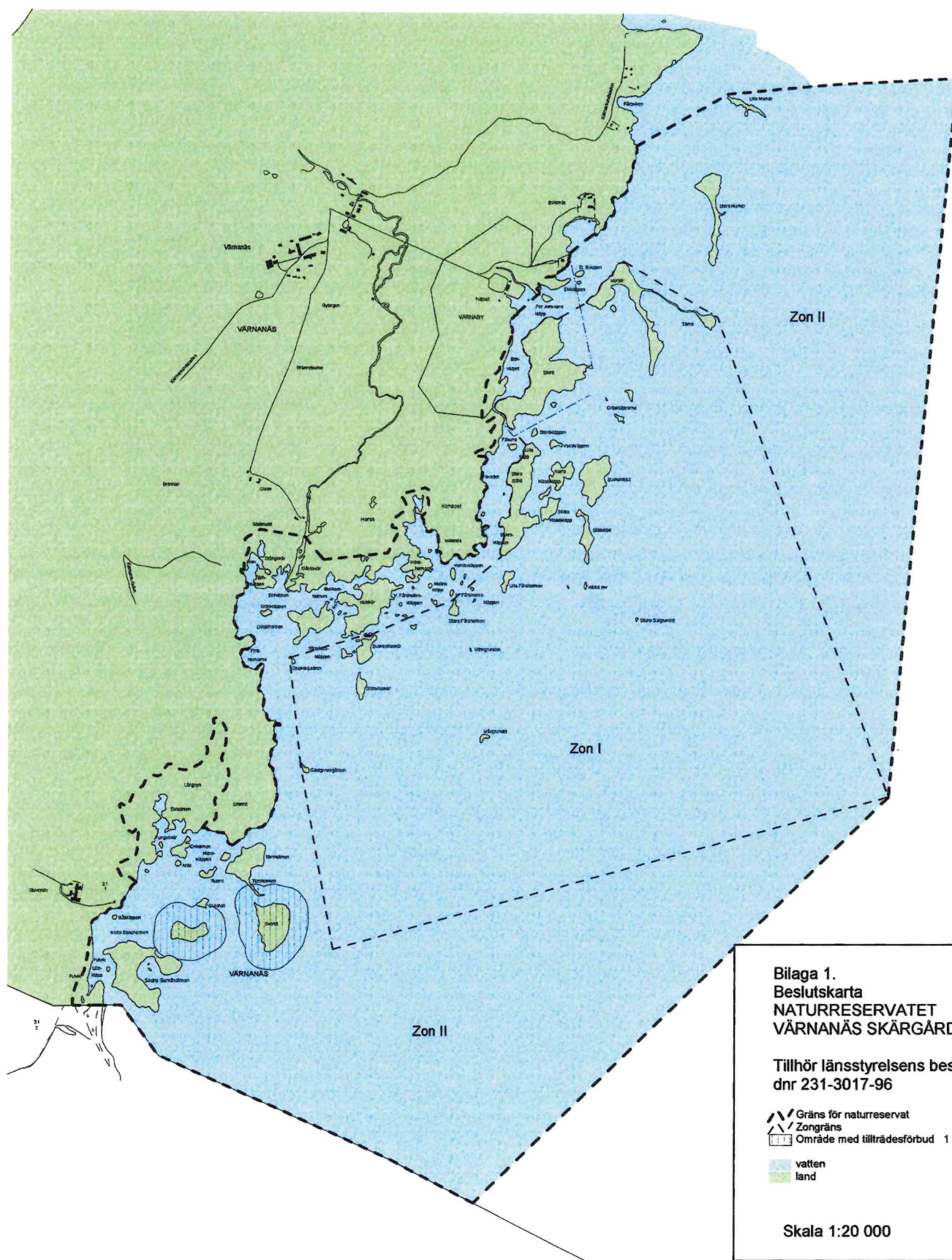
LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

13

1997-12-16

231-3017-96

**Bilaga 1.
Beslutskarta
NATURRESERVATET
VÄRNANÄS SKÄRGÅRD**

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 231-3017-96

- Gräns för naturreservat
Zongräns
Område med tillträdesförbud 1 april - 31 juli

**vatten
land**

Skala 1:20 000

BILAGA 2

SKÖTSELPLAN

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målet med reservatets skötsel skall vara att:

- * bevara vattenmiljön och dess betydelse för den marina faunan och floran
- * bevara områdets betydelse som reproduktionslokal och uppehållsområde för knubbsäl
- * bevara den naturliga vegetationen på öar och skär
- * skydda fågelfaunan
- * restaurera och genom hävd bibehålla naturbetesmarken.

1.2 Riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av markområdet

1.2.1.1 Storö

Beskrivning: Centrala delen utgörs av en tät, helt sluten granplantering i 30-40 årsåldern. Inne i beståndet växer enstaka grova ekar som är helt omgivna av gran. Den norra delen av ön samt kantzonen närmast stranden på den södra delen utgörs av gles ekskog av hagmarkskaraktär. Huvuddelen av ekarna är gamla och mycket grova. Flera månghundraåriga jätteekar, skyddade som naturminnen, förekommer. I övrigt består trädskiktet av klibbal, björk och några mycket grova bokar.

Mål: Ekhagmark med glest trädskikt av grov ek och bok.

Riktlinjer och åtgärder: Äldre ekar som står trängda inne i granbeståndet frihuggs. Granbeståndet avvecklas efter hand och ersätts långsiktigt av spontant uppkommande ädellövträd.

1997-12-16

231-3017-96

Buskskiktet, främst enar, runt äldre ek och bok röjs bort. Successiv underhållsröjning av uppväxande, vedartade växter som ratas av djuren. Det är viktigt att nedre delen av stammarna på ekarna och bokarna hålls fria så att inga strumpor av enbuskar, slån, nypon och dylikt växer upp.

Grövre avverkning- och röjningsrester samlas ihop och transporteras bort eller brännes.

För att minimera störningar på djurlivet skall skötselåtgärder utföras under senhösten-vintern.

Naturvårdsinriktad betesdrift enligt särskilt avtal eller beslut om miljöstöd.

1.2.1.2 Övriga öar och skär

Beskrivning: Skötselområdet omfattar samtliga öar och skär med undantag av Storö.

Flera av de större öarna är skogsbeklädda med ett mer eller mindre slutet trädskikt av varierande sammansättning. Sluten skog förekommer främst på Stora och Lilla Slätö, Bekrakläppen, Törnholmen och Södra Sandholmen. På Slätö och Bekrakläppen växer en relativt tät, naturskogsartad blandskog som domineras av ek, tall och björk med inslag av grov bok. På Södra Sandholmen och Törnholmen växer äldre tallbestånd. De mindre öarna har ofta en mer mosaikartad struktur med öppna gräsytor omväxlande med delar som är bevuxna med trädgrupper och ett tätt buskskikt med en, apel, nypon och slån. Trädskiktet består vanligen av ek, ibland grova träd av hagmarkstyp, gran, tall samt björk. Vissa mindre öar och skär saknar helt träd och består av öppen gräshed eller torräng.

Mål: Moränskärgårdsöar och skär med naturlig vegetation.

Riktlinjer och åtgärder: Vegetationen skall i huvudsak tillåtas att utvecklas fritt utan åtgärder.

Föreskifterna utgör inget hinder för betesdrift. Om betesdrift aktualiseras i området bör dock Storö prioriteras ur naturvårdssynpunkt.

1.2.2 Hävd av vattenområdet

Beskrivning: Havsområde med grunda bottnar och steniga moränstränder. Grunda vikar med stora sammanhängande bladvassbälten. Vattenvegetation med nate, slingeväxter, särv, möja och snärjtång.

1997-12-16

231-3017-96

Mål: Öppet havsområde med naturlig strandvegetation.

Riktlinjer och åtgärder: Inga exploateringsföretag eller andra ingrepp får vidtas som kan förändra vattenområdets karaktär eller skada naturmiljön.

1.2.3 Faunavård och jakt

Mål: Inom zon I skall faunan tillåtas att utvecklas fritt utan jakt.

Riktlinjer och åtgärder: Enligt föreskrifterna gäller jaktförbud inom reservatets inre zon (zon I). Utan hinder av föreskrifterna är dock jakt tillåten i följande fall:

* Skyddsjakt på mink får bedrivas genom fällfångst.

* Under en övergångsperiod fram till och med den 31 december 2000 får jakt bedrivas enligt gällande arrendekontrakt. Vissa begränsningar i jakten gäller dock enligt Länsstyrelsens beslut om bildande av salskyddsområde 1987-06-25. Enligt föreskrifterna i detta beslut råder jaktförbud under tiden 1 januari--15 oktober inom den del av området som ligger söder en linje från Bekrakläppens sydspets via Buskakibbös sydspets och vidare rakt österut till salskyddsområdets östra gräns.

1.2.4 Fiske

Mål: Fiske som tillgodoser reservatets syfte och naturvårdsintressena.

Riktlinjer och åtgärder: Genom reservatsbeslutet upphör kommersiellt fiske inom området. Fritidsfiske med rörliga redskap med undantag av nät blir däremot tillåtet. Vid fiske med ryssjor gäller att dessa skall vara försedda med ingångshinder eller motsvarande skyddsanordning som förhindrar att säl kommer in i och skadas eller förolyckas i redskapen.

För allmänheten gäller förbud att fiska med annat än handredskap. Som handredskap räknas kastspö, mete och pimpel.

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Huvudsyftet med reservatet är att skydda den marina miljön med dess fauna och flora. Området hyser störningskänslig fauna som behöver skyddas genom tillträdesförbud. Delar av området kommer därför inte att kunna utnyttjas för allmänhe-

1997-12-16

231-3017-96

tens friluftsliv hela året. Övriga delar av området skall dock kunna utnyttjas för friluftsliv och rekreation i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena.

Området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna. Några fasta anläggningar för allmänhetens friluftsliv skall därför inte anläggas.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Skyltning

De områden inom reservatet som är belagda med tillträdesförbud under viss del av året skall tydligt märkas ut med förbudsskyltar. Avgränsningen av område med tillträdesförbud 1 april till 15 september (zon I) skall märkas ut med skyltar placerade på öarna Tärnö, Korsör, Storö, Slätö, Bekrakläppen och Buskasillaskär samt på lämpliga grund och skär däremellan. Flytbojar med skyltar skall placeras i områdets sydvästra och sydöstra hörnpunkt, i vattenområdet mellan dessa punkter samt i vattenområdet mellan Tärnö och den sydöstra hörnpunkten. Område med tillträdesförbud 1 april till 31 juli märks ut med skyltar på öarna Norra Sandholmen och Svartö.

2.2.2 Information

Informationstavlor med beskrivning av områdets naturvärden och gällande föreskrifter tillverkas och placeras ut vid Stufvenäs brygga, Gloen, Karlsnäs samt vid Ekenäs.

2.2.3 Utmärkning av naturreservatets gräns

Då huvudelen av reservatet utgörs av vattenområde är konventionell gränsmarkering enligt svensk standard inte möjlig att genomföra. Gränsen längs strandlinjen markeras vid viktiga brytpunkter med pålar och reservatssymbol.

3. BIOLOGISK DOKUMENTATION

För närvarande sker viss biologisk dokumentation i området enligt följande:

*Inom ramen för kustvattenkontrollen i Kalmarsund finns en provpunkt i reservatsområdet utanför Halltorpsåns mynning. Vid denna punkt sker kontinuerlig dokumentation av förekomst av blåstång, högre växter samt metaller i blåmussla.

* Uppföljning av knubbsälsbeståndet sker i Naturhistoriska riksmuséets regi som en del i det nationella miljöövervakningsprogrammet.

1997-12-16

231-3017-96

I övrigt är kunskapen om faunan och floran ännu mycket ofullständig. Det finns därför ett behov av att genomföra ytterligare inventeringar, dels av den marina biologin, dels av faunan och floran på öarna. Inventeringarna skall utgöra en basdokumentation som kan tjäna som underlag vid utarbetande av ett övervakningsprogram för faunan och floran.

Inventeringar av följande djur- och växtgrupper bör genomföras:

- * Översiktlig inventering av den marina faunan och floran.
- * Kryptogamer på de större öarna.
- * Kärlväxter.
- * Insektsfaunan, främst vedlevande arter.

Efter genomförda inventeringar skall det utarbetas ett program för kontinuerlig övervakning av områdets biologi och vattenkemi. Genom programmet skall målen för områdets skötsel kunna följas upp. Programmet samordnas med den övervakning som för närvarande sker inom ramen för kustvattenkontrollen och det nationella miljöövervakningsprogrammet.

4. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- * delområde
- * utförd åtgärd
- * år och månad för åtgärdens utförande
- * dagsverksåtgång/kostnad
- * vem som utfört åtgärden (naturvårdsförvaltaren, markägaren, beredskapslag eller annan)
- * finansiering (vårdanslaget, AMS-medel etc)
- * eventuell notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom naturreservatet.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

5. REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall däremot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat.

6. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

6.1 Kostnadsberäkning

Engångskostnader: Kostnaden för utmärkning av reservatet, framställning och utplacering av informationstavlor samt uppsättning av förbudsskyltar mm beräknas uppgå till cirka 20 000 kronor.

Årlig kostnad: Kostnaden för tillsyns- och underhållsåtgärder beräknas uppgå till 30 000 kronor.

6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av markägaren: Markägaren svarar för kostnader i samband med betesdrift, gallring samt uttransport av gagnvirke. Gagnvirke tillfaller markägaren.

Bekostas av staten: Framställning och utplacering av informationsskyltar, utmärkning av reservatets gräns och tillträdesförbudsområden, tillsyn samt biologisk dokumentation.

1997-12-16

231-3017-96

BILAGA 3

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Värnanäs skärgård
Kommun:	Kalmar
Läge:	Områdets centrum ligger ca 5 km SO Halltorp
Kartblad:	Topografisk karta 4G SV Ekonomisk karta 4G 1e (504), 4G 1d (503) och 4G 2e (496)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad besluts-karta, bilaga 1
Fastigheter:	Värnanäs 2:1, 2:9, 2:26. Värnaby 3:8
Fastighetsägare:	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Areal:	1552,9 ha
Landareal:	101,5 ha
Areal zon I:	651,4 ha
Areal zon II:	901,5 ha
Naturtyper:	Hav Havsstrandsvegetation Ekhage Blandskog Barrskog Buskrik utmark

1997-12-16

231-3017-96

Vegetationstyper:
(ViN)

Hav 4500 1451 ha

Havsstrandsvegetation av bladvass-rödsvingeltyp
Phragmites australis-Festuca rubra-typ 4223 44 ha

Ekskog av örtfattig-typ *Quercus petraea/robur-*
Melampyrum pratense-typ 2231 7 ha

Blandskog av ris-gräs-typ *Pinus sylvestris-Picea*
abies-Betula spp-Quercus robur-Calluna vulgaris-
Deschampsia flexuosa-typ 2312 11 ha

Tallskog av lingonris-typ *Pinus sylvestris-*
Vaccinium vitis-idaea-typ 2114 5 ha

Skog i igenväxningssuccession (planteringar mm) 2321
7 ha

Gräshed 513 28 ha

Naturtyper enligt
EU:s habitatdirektiv:

Sublittoral sandbankar	1110
Rev	1170
Annuell vegetation på driftvallar	1210
Perenn vegetation på steniga stränder	1220
Skär och små öar i Östersjön	1620
Havsstrandängar av Östersjötyp	1630
Torra hedar	4030
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070

Landskapstyp: Slätt

Naturgeografisk region: 12 b Kalmarkusten

Skyddsmotiv: Zoologiska, ekologiska, geovetenskapliga

1997-12-16

231-3017-96

Skyddsföreskrifter: Indispensabla, totala: A 1-7, A 10-18, A 20-23
Indispensabla, partiella: A 8-9, A 19, A 24, A 25
Dispensabla:

Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark:

Befintliga anläggningar:

Planerade anläggningar: Informationstavlor, skyltar

Inventeringar,
övrig dokumentation: Kalmarsundslaboratoriet, 1994. Samordnad
kustvattenkontroll i Kalmar län. Årsrapport 1993.

Länsstyrelsen i Kalmar län, 1989. Naturvårdens
riksintressen. Kalmar läns fastland. Rapport 1989:6.

Naturhistoriska riksmuséet, 1992, 1993, 1994, 1995,
1996. Inventering av gråsäl och knubbsäl vid den
svenska Östersjökusten.

BILAGA 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.